

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

Dato: 22-03-2018
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPAGA
Sagsnr.: 1708868
Dok. nr.: 550395

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg har den 28. november 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 207 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pia Olsen Dyhr (SF).

Spørgsmål nr. 207:

”Vil ministeren fremsende en redegørelse vedrørende NORM-affald, der besvarer følgende spørgsmål:

1. Hvor meget NORM-affald er til dato produceret ved efterforsknings- og udvindingsaktiviteter på havet og på land, herunder skifergas-aktiviteter, og hvor er dette affald præcist lokaliseret i dag? Besvarelsen bedes omfatte NORM-affald, der er håndteret som andet affald.
2. Hvad viser fremskrivningerne for produktionen af NORM-affald – f.eks. angivet som producerede mængder hvert tiår frem til afviklingen af efterforskning og udvinding af fossile reserver inkl. skifergas?
3. Det fremføres, at Risø og/eller det kommende mellemlager ikke kan modtage NORM-affald. Skyldes det juridiske forhold, som kan ændres af Folketinget eller administrativt, at producenterne anser det for at være for dyrt, eller skyldes det andre forhold? Kan ministeren bekræfte, at regeringen arbejder for, at NORM-affald placeres i mellemlageret på producentens regning?
4. Hvordan vil regeringen sikre, at NORM-affaldet ikke havner i lande, som ikke kan håndtere affaldet forsvarligt, f.eks. fordi NORM ikke fjernes fra tanke og installationer på udtjente platforme eller skibe, der skrottes på anlæg, som ikke er EU-godkendte? Der henvises i den forbindelse til, at et tidligere Mærsk-skib – North Sea Producer – er havnet i Bangladesh fyldt med NORM-affald, og at bl.a. Mærsk arbejder for, at EU-kommissionen skal godkende skrotning af udtjente skibe på strande i Sydøstasien.
5. Hvilke forpligtelser og beføjelser har kommunerne til at sikre, at NORM-affald håndteres forsvarligt og f.eks. ikke fortyndes med andet affald fra boreaktiviteten, sådan at aktivitetsniveauet kommer under grænsen, og NORM-affald derefter deponeres som almindeligt affald? Hvilke vejledninger og retningslinjer har ministeriet givet kommunerne?
6. Ministeren bedes redegøre for, om Mærsk hidtil har haft adgang til at fortynde eller på anden vis manipulere med affaldets sammensætning, således at NORM-affald har kunnet deponeres som andet affald, f.eks. ved at gøre som Total i forbindelse med produktion af NORM-affald fra efterforskning efter skifergas i Dybvad.
7. Har Total overtaget ansvaret for allerede produceret NORM-affald fra Mærsk sammen med olie/gasporteføljen, eller er ansvaret for affaldet fortsat placeret hos Mærsk? Hvad agter ministeriet at gøre for at forhindre, at Total administrerer affaldet, sådan at det kan nedklassificeres som andet affald, uanset at indholdet af radioaktive stoffer er det samme?”

Svar:

Til brug for besvarelsen har mit ministerium indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Delspørgsmål 1.

Hvor meget NORM-affald er til dato produceret ved efterforsknings- og udvindingsaktiviteter på havet og på land, herunder skifergas-aktiviteter, og hvor er dette affald præcist lokaliseret i dag? Besvarelsen bedes omfatte NORM affald, der er håndteret som andet affald.

Sundhedsstyrelsen oplyser:

"Mængder og lokalitet for NORM-affald produceret ved efterforsknings- og udvindingsaktiviteter på havet fremgår af Sundhedsstyrelsens sammenfatning af notatet: "NORM i Danmark", dateret 24. november 2017. Det fremgår heraf, at der i Danmark findes 8 virksomheder, der har tilladelse til opbevaring af NORM-affald, og som driver NORM-lagre indeholdende i alt ca. 500 tons NORM affald. Tilsvarende oplysninger fremgår af indberetningen til Kommissionen om Danmarks nationale politik og program for ansvarlig og sikker håndtering af radioaktivt affald (s. 34) fra 2015."

Delspørgsmål 2.

Hvad viser fremskrivningerne for produktionen af NORM-affald – f.eks. angivet som producerede mængder hvert ti-år frem til afviklingen af efterforskning og udvinding af fossile reserver inkl. skifergas?

Sundhedsstyrelsen oplyser:

"Sundhedsstyrelsen, Strålebeskyttelse (SIS) er ikke bekendt med evt. fremskrivninger for produktion af NORM affald som beskrevet i spørgsmålet, men kan henvise til den forventede årlige tilvækst i NORM affald fra olie- og gasindustrien i Danmarks nationale politik og program for ansvarlig og sikker håndtering af radioaktivt affald (s.34) anslås til 50 – 100 tons. Forventninger til produktion af NORM affald i forbindelse med dekommissionering af olie-gasinstallationer i Nordsøen vil endvidere blive diskuteret af operatører og relevante myndigheder i forbindelse med møder, der forventes afholdt i 2018."

Delspørgsmål 3.

Det fremføres, at Risø og/eller det kommende mellemlager ikke kan modtage NORM-affald. Skyldes det juridiske forhold, som kan ændres af Folketinget eller administrativt, at producenterne anser det for at være for dyrt, eller skyldes det andre forhold? Kan ministeren bekræfte, at regeringen arbejder for, at NORM-affald placeres i mellemlageret på producentens regning?

Uddannelses- og Forskningsministeriet oplyser:

"Uddannelses- og Forskningsministeriet har ikke ressortansvaret for modtagelse og oplagring af NORM affald fra efterforsknings- og udvindingsaktiviteter. NORM-affald er et operatøransvar og et anliggende mellem operatør og relevant tilsynsmyndighed.

Vi kan dog oplyse følgende:

Det ligger uden for Dansk Dekommissionerings opgave at oplagre NORM som beskrevet i pkt. 1, og Dansk Dekommissionering modtager kun affald fra brugere af radioaktive stoffer.

Dansk Dekommissionering har tidligere afvist at modtage NORM-affald, da der ikke er etableret en affaldsvej for denne affaldstype i Danmark."

Delspørgsmål 4.

Hvordan vil regeringen sikre, at NORM-affaldet ikke havner i lande, som ikke kan håndtere affaldet forsvarligt, f.eks. fordi NORM ikke fjernes fra tanke og installationer på udtjente platforme eller skibe, der skrottes på anlæg, som ikke er EU-godkendte? Der henvises i den forbindelse til, at et tidligere Mærsk-skib – North Sea Producer – er havnet i Bangladesh fyldt med NORM affald, og at bl.a. Mærsk arbejder for, at EU-kommissionen skal godkende skrotning af udtjente skibe på strande i Sydøstasien.

Sundhedsstyrelsen oplyser:

”Det fremgår af Rådets Direktiv 2011/70/Euratom af 19. juli 2011 om fastsættelse af en fællesskabsramme for ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, artikel 4.4.b) at medlemsstater i forbindelse med eksport af radioaktivt affald med henblik på deponering, skal træffe rimelige foranstaltninger for at sikre, at bestemmelseslandet har programmer for håndtering og deponering af radioaktivt affald med mål, der er udtryk for et højt sikkerhedsniveau svarende til det, der er fastlagt i direktivet og at deponeringsanlægget i bestemmelseslandet har tilladelse til at modtage det radioaktive affald og er i drift. Det oplyses yderligere, med henvisning til Bekendtgørelse nr. 85 af 2. februar 2018 om brug af radioaktive stoffer, § 6, 4), at import og eksport af radioaktivt affald med henblik på deponering kræver tilladelse fra Sundhedsstyrelsen.”

Delspørgsmål 5.

Hvilke forpligtelser og beføjelser har kommunerne til at sikre, at NORM-affald håndteres forsvarligt og f.eks. ikke fortyndes med andet affald fra boreaktiviteten, sådan at aktivitetsniveauet kommer under grænsen, og NORM-affald derefter deponeres som almindeligt affald? Hvilke vejledninger og retningslinjer har ministeriet givet kommunerne?

Sundhedsstyrelsen oplyser:

”Det oplyses, jf. § 14 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 85 af 2. februar 2018 om brug af radioaktive stoffer, at radioaktivt materiale ikke må fortyndes med henblik på at opnå undtagelse fra anvendelsesområdet for strålebeskyttelsesloven og bekendtgørelser, herunder undtagelse fra krav om tilladelse og underretning, eller frigivelse.”

Delspørgsmål 6.

Ministeren bedes redegøre for, om Mærsk hidtil har haft adgang til at fortynde eller på anden vis manipulere med affaldets sammensætning, således at NORM-affald har kunnet deponeres som andet affald, f.eks. ved at gøre som Total i forbindelse med produktion af NORM-affald fra efterforskning efter skifergas i Dybvad.

Sundhedsstyrelsen oplyser:

”Der henvises til bidrag til svar på spørgsmål 5.”

Delspørgsmål 7.

Har Total overtaget ansvaret for allerede produceret NORM-affald fra Mærsk sammen med olie/gasporteføljen, eller er ansvaret for affaldet fortsat placeret hos

Mærsk? Hvad agter ministeriet at gøre for at forhindre, at Total administrerer affaldet, sådan at det kan nedklassificeres som andet affald, uanset at indholdet af radioaktive stoffer er det samme?

Sundhedsstyrelsen oplyser:

”Enhver virksomhed skal - uanset ejerforhold – efterleve bestemmelserne på strålebeskyttelsesområdet, hvis virksomhedens aktiviteter er omfattet af disse bestemmelser, jf. § 3 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 84 af 2. februar 2018 om ioniserende stråling og strålebeskyttelse.”

Jeg kan henholde mig til disse oplysninger og i øvrigt oplyse, at den redegørelse, der henvises til i delspørgsmål 1, blev oversendt til Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg den 8. december 2017.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Anja Gade Andersen